

Jan Stoop

Tel.: +32 (0)2 210 02 76
jan.stoop@cadanz-law.com

**ZIJN DE TAKEN VAN EEN
BEDRIJFSREVISOR/ACCOUNTANT EN EEN VEREFFENAAR
ONVERENIGBAAR?**

De Rechtbank van Koophandel te Leuven heeft in een beschikking van 28 december 2010 beslist dat een accountant van een vennootschap, die werd aangesteld in het kader van de ontbinding van deze vennootschap, nadien niet kan worden benoemd tot vereffenaar. Nochtans bestaat er wettelijk geen bezwaar voor een dergelijke benoeming.

1. Alvorens de algemene vergadering van een vennootschap kan beslissen over de vrijwillige ontbinding en vereffening moeten een aantal wettelijke voorwaarden worden vervuld. Een voorstel tot ontbinding moet worden toegelicht in een verslag van het bestuursorgaan. Bij dat verslag wordt een staat van activa en passiva gevoegd waarover de commissaris of, bij zijn ontstentenis, een bedrijfsrevisor of externe accountant verslag uitbrengt. Meer in het bijzonder wordt er gecontroleerd of de staat van activa en passiva de toestand van de vennootschap op volledige, getrouwe en juiste wijze weergeeft. Daarna beslist de algemene vergadering over de ontbinding van de vennootschap en wordt een vereffenaar aangesteld.

2. In geval van een vrijwillige vereffening is de benoeming van de vereffenaar een beslissing van de algemene vergadering. De benoeming van de vereffenaar door de algemene vergadering moet bevestigd worden door de rechtbank van koophandel. Hierbij zal de rechtbank in de eerste plaats rekening houden met de klassieke regels inzake beroepsverbod en onverenigbaarheden (o.m. voor magistraten, leden van de griffie of voor commissarissen), zoals die ook gelden voor bestuurders. Verder stelt de wet echter geen bijzondere bekwaamheidsvereisten: iedereen die bekwaam is zich te verbinden, kan derhalve tot vereffenaar worden benoemd. Daarnaast wordt de

benoeming van de vereffenaar getoetst aan verschillende uitsluitinggronden op basis van artikel 184 van het Wetboek van Vennootschappen (o.m. of de vereffenaar niet failliet werd verklaard zonder rehabilitatie te hebben verkregen, of de vereffenaar niet werd veroordeeld wegens een inbreuk op de artikelen 489 tot 490bis van het strafwetboek, enz.). Tot slot zal de rechtbank controleren of de vereffenaar alle 'waarborgen van rechtschapenheid' biedt.

3. Het toetsingscriterium 'waarborgen van rechtschapenheid' is vaag. De rechtbank beschikt over een ruime beoordelingsmarge. In de jurisprudentie bestaat een enge en een ruime interpretatie van dit criterium. De eerder enge interpretatie van de 'waarborgen van rechtschapenheid' baseert zich op het al dan niet beantwoorden aan één van de uitsluitingcriteria van art. 184 van het Wetboek van Vennootschappen. Valt de vereffenaar niet onder de uitsluitingcriteria, dan voldoet hij zonder meer aan de waarborgen van rechtschapenheid. Onder de ruime interpretatie vormen de 'waarborgen van rechtschapenheid' een autonome toetsingsgrond naast de wettelijke onverenigbaarheden en naast de uitsluitingcriteria van artikel 184 van het Wetboek van Vennootschappen. Het criterium van rechtschapenheid wordt dan vaak mede beoordeeld vanuit de vraag of de aangestelde vereffenaar geschikt is in de gegeven feitelijke omstandigheden.

4. Aansluitend bij deze laatste interpretatie, besliste de Rechtbank van Koophandel te Leuven in haar beschikking van 28 december 2010 niet over te gaan tot de bevestiging van de benoeming van een externe accountant als vereffenaar. De accountant die, met het oog op de ontbinding/vereffening van de vennootschap, het verslag over de staat van activa en passiva van de vennootschap had opgesteld, beschikte volgens de rechtbank niet over een hoedanigheid die verenigbaar was met die van vereffenaar. De rechtbank stelt in haar vonnis dat de staat van activa en passiva een informatiemiddel vormt voor de vereffenaar om te beslissen hetzij de vereffening af te werken, hetzij een akkoord met de schuldeisers te vragen, hetzij aangifte van faillissement te doen. Het is daarbij volgens de rechtbank niet opportuun om in geval van een sterk deficitaire vereffening dergelijke keuze over te laten aan de accountant die het verslag over de staat van activa en passiva van de vennootschap heeft opgemaakt, en hem te laten beslissen op basis van zijn eigen verslag.

5. De functies van vereffenaar en externe accountant in het kader van de ontbinding hebben echter elk een verschillend doel en een verschillende aansprakelijkheid (zoals de rechtbank zelf terecht opmerkt). De externe accountant heeft als taak het opstellen van het verslag over de staat van activa en passiva van de vennootschap, in hoofdzaak met het oog op het informeren van de algemene vergadering die moet beslissen over de ontbinding. Ook de vereffenaar heeft een duidelijk afgeijnde taak, met name de activa verzilveren, de passiva aanzuiveren en het vereffeningssaldo uitkeren. Het is dan ook niet duidelijk waarin de vermeende onverenigbaarheid zou besloten liggen.

6. De beslissing van de rechtbank is opmerkelijk. Een bepaalde categorie – met name de externe accountant (of een bedrijfsrevisor) die een verslag heeft opgesteld overeenkomstig artikel 181 W.Venn. – wordt uitgesloten als kandidaat-vereffenaar zonder dat terzake enige wettelijke verbodsbepaling bestaat, zoals deze bijvoorbeeld wel geldt voor de commissaris van een vennootschap (art. 133 W.Venn.). Tot de onverenigbaarheid wordt door de rechtbank besloten op grond van de ruime noemer, een vermeend gebrek aan rechtschapenheid. Hierbij gebeurt geen subjectieve toets, maar worden de onderscheiden functies *an sich* onverenigbaar geacht. De rechtsleer lijkt zich nochtans niet te verzetten tegen de benoeming van een bedrijfsrevisor of accountant (aangesteld in het kader van artikel 181 W.Venn.) als vereffenaar van de vennootschap, voor zoveel geen ander beletsel *in concreto* zou bestaan.

Het is dan ook uitkijken of de beschikking van de Rechtbank van Koophandel te Leuven navolging krijgt. Het is evenwel aangewezen om omzichtig te werk te gaan bij de aanstelling van de bedrijfsrevisor/accountant in het kader van artikel 181 W.Venn. en de aanstelling van de vereffenaar.